

SB Holding 2007 ApS

Slotsvej 54

6510 Gram

CVR-nr. 30244745

Årsrapport 2018

Godkendt på selskabets generalforsamling, den 09.05.2019

Dirigent

Navn: Svend Brodersen

Indholdsfortegnelse

	<u>Side</u>
Virksomhedsoplysninger	1
Ledelsespåtegning	2
Den uafhængige revisors revisionspåtegning	3
Ledelsesberetning	6
Koncernens resultatopgørelse for 2018	8
Koncernens balance pr. 31.12.2018	9
Koncernens egenkapitalopgørelse for 2018	11
Koncernens pengestrømsopgørelse for 2018	12
Koncernens noter	13
Modervirksomhedens resultatopgørelse for 2018	18
Modervirksomhedens balance pr. 31.12.2018	19
Modervirksomhedens egenkapitalopgørelse for 2018	21
Modervirksomhedens noter	22
Anvendt regnskabspraksis	25

Virksomhedsoplysninger

Virksomhed

SB Holding 2007 ApS

Slotsvej 54

6510 Gram

CVR-nr.: 30244745

Hjemsted: Haderslev

Regnskabsår: 01.01.2018 - 31.12.2018

Direktion

Svend Brodersen

Revisor

Deloitte Statsautoriseret Revisionspartnerselskab

Egtved Allé 4

6000 Kolding

Ledespåtegning

Jeg har dags dato behandlet og godkendt årsrapporten for regnskabsåret 01.01.2018 - 31.12.2018 for SB Holding 2007 ApS.

Årsrapporten aflægges i overensstemmelse med årsregnskabsloven.

Det er min opfattelse, at koncernregnskabet og årsregnskabet giver et retvisende billede af koncernens og selskabets aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31.12.2018 samt af resultatet af koncernens og selskabets aktiviteter og koncernens pengestrømme for regnskabsåret 01.01.2018 - 31.12.2018.

Ledelsesberetningen indeholder efter min opfattelse en retvisende redegørelse for de forhold, beretningen omhandler.

Årsrapporten indstilles til generalforsamlingens godkendelse.

Gram, den 09.05.2019

Direktion

Svend Brodersen

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

Til kapitalejerne i SB Holding 2007 ApS

Konklusion

Vi har revideret koncernregnskabet og årsregnskabet for SB Holding 2007 ApS for regnskabsåret 01.01.2018 - 31.12.2018, der omfatter resultatopgørelse, balance, egenkapitalopgørelse og noter, herunder anvendt regnskabspraksis, for såvel koncernen som selskabet samt pengestrømsopgørelse for koncernen. Koncernregnskabet og årsregnskabet udarbejdes efter årsregnskabsloven.

Det er vores opfattelse, at koncernregnskabet og årsregnskabet giver et retvisende billede af koncernens og selskabets aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31.12.2018 samt af resultatet af koncernens og selskabets aktiviteter og koncernens pengestrømme for regnskabsåret 01.01.2018 - 31.12.2018 i overensstemmelse med årsregnskabsloven.

Grundlag for konklusion

Vi har udført vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark. Vores ansvar ifølge disse standarder og krav er nærmere beskrevet i revisionspåtegningens afsnit "Revisors ansvar for revisionen af koncernregnskabet og årsregnskabet". Vi er uafhængige af koncernen i overensstemmelse med internationale etiske regler for revisorer (IESBA's Etiske regler) og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, ligesom vi har opfyldt vores øvrige etiske forpligtelser i henhold til disse regler og krav. Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Ledelsens ansvar for koncernregnskabet og årsregnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et koncernregnskab og et årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med årsregnskabsloven. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at udarbejde et koncernregnskab og et årsregnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Ved udarbejdelsen af koncernregnskabet og årsregnskabet er ledelsen ansvarlig for at vurdere koncernens og selskabets evne til at fortsætte driften, at oplyse om forhold vedrørende fortsat drift, hvor dette er relevant, samt at udarbejde koncernregnskabet og årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift, medmindre ledelsen enten har til hensigt at likvidere selskabet, indstille driften eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

Revisors ansvar for revisionen af koncernregnskabet og årsregnskabet

Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, om koncernregnskabet og årsregnskabet som helhed er uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, og at afgive en revisionspåtegning med en konklusion. Høj grad af sikkerhed er et højt niveau af sikkerhed, men er ikke en garanti for, at en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, altid vil afdække væsentlig fejlinformation, når sådan findes. Fejlinformation kan opstå som følge af besvigelser eller fejl og kan betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller samlet har indflydelse på de økonomiske beslutninger, som regnskabsbrugere træffer på grundlag af koncernregnskabet og årsregnskabet.

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

Som led i en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, foretager vi faglige vurderinger og opretholder professionel skepsis under revisionen. Herudover:

- Identificerer og vurderer vi risikoen for væsentlig fejlinformation i koncernregnskabet og årsregnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, udformer og udfører revisionshandlinger som reaktion på disse risici samt opnår revisionsbevis, der er tilstrækkeligt og egnet til at danne grundlag for vores konklusion. Risikoen for ikke at opdage væsentlig fejlinformation forårsaget af besvigelser er højere end ved væsentlig fejlinformation forårsaget af fejl, idet besvigelser kan omfatte sammensværgelser, dokumentfalsk, bevidste udeladelser, vildledning eller tilsidesættelse af intern kontrol.
- Opnår vi forståelse af den interne kontrol med relevans for revisionen for at kunne udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke for at kunne udtrykke en konklusion om effektiviteten af koncernens og selskabets interne kontrol.
- Tager vi stilling til, om den regnskabspraksis, som er anvendt af ledelsen, er passende, samt om de regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger, som ledelsen har udarbejdet, er rimelige.
- Konkluderer vi, om ledelsens udarbejdelse af koncernregnskabet og årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, samt om der på grundlag af det opnåede revisionsbevis er væsentlig usikkerhed forbundet med begivenheder eller forhold, der kan skabe betydelig tvivl om koncernens og selskabets evne til at fortsætte driften. Hvis vi konkluderer, at der er en væsentlig usikkerhed, skal vi i vores revisionspåtegning gøre opmærksom på oplysninger herom i koncernregnskabet og årsregnskabet eller, hvis sådanne oplysninger ikke er tilstrækkelige, modificere vores konklusion. Vores konklusioner er baseret på det revisionsbevis, der er opnået frem til datoen for vores revisionspåtegning. Fremtidige begivenheder eller forhold kan dog medføre, at koncernen og selskabet ikke længere kan fortsætte driften.
- Tager vi stilling til den samlede præsentation, struktur og indhold af koncernregnskabet og årsregnskabet, herunder noteoplysningerne, samt om koncernregnskabet og årsregnskabet afspejler de underliggende transaktioner og begivenheder på en sådan måde, at der gives et retvisende billede heraf.
- Opnår vi tilstrækkeligt og egnet revisionsbevis for de finansielle oplysninger for virksomhederne eller forretningsaktiviteterne i koncernen til brug for at udtrykke en konklusion om koncernregnskabet. Vi er ansvarlige for at lede, føre tilsyn med og udføre koncernrevisionen. Vi er eneansvarlige for vores revisionskonklusion.

Vi kommunikerer med den øverste ledelse om bl.a. det planlagte omfang og den tidsmæssige placering af revisionen samt betydelige revisionsmæssige observationer, herunder eventuelle betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen.

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

Udtalelse om ledelsesberetningen

Ledelsen er ansvarlig for ledelsesberetningen.

Vores konklusion om koncernregnskabet og årsregnskabet omfatter ikke ledelsesberetningen, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om ledelsesberetningen.

I tilknytning til vores revision af koncernregnskabet og årsregnskabet er det vores ansvar at læse ledelsesberetningen og i den forbindelse overveje, om ledelsesberetningen er væsentligt inkonsistent med koncernregnskabet eller årsregnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation.

Vores ansvar er derudover at overveje, om ledelsesberetningen indeholder krævede oplysninger i henhold til årsregnskabsloven.

Baseret på det udførte arbejde er det vores opfattelse, at ledelsesberetningen er i overensstemmelse med koncernregnskabet og årsregnskabet og er udarbejdet i overensstemmelse med årsregnskabslovens krav. Vi har ikke fundet væsentlig fejlinformation i ledelsesberetningen.

Kolding, den 09.05.2019

Deloitte

Statsautoriseret Revisionspartnerselskab
CVR-nr. 33963556

Per Schøtt
statsautoriseret revisor
MNE-nr. mne28663

Ledelsesberetning

	2018	2017
	t.kr.	t.kr.
Hoved- og nøgletal		
Hovedtal		
Nettoomsætning	101.703	92.558
Bruttoresultat	30.569	32.808
Driftsresultat	8.528	11.219
Resultat af finansielle poster	(8.358)	(5.591)
Årets resultat	91	4.346
Årets resultat ekskl. minoriteter	(184)	1.782
Samlede aktiver	315.804	240.673
Investeringer i materielle anlægsaktiver	72.499	9.885
Egenkapital	48.676	48.585
Egenkapital ekskl. minoriteter	18.590	18.774
Pengestrømme fra driftsaktivitet	(9.154)	4.319
Pengestrømme fra investeringsaktivitet	(73.320)	(8.180)
Pengestrømme fra finansieringsaktivitet	72.005	(329)
Nøgletal		
Bruttomargin (%)	30,1	35,4
Nettomargin (%)	0,1	4,7
Egenkapitalens forrentning (%)	(1,0)	9,5
Soliditetsgrad (%)	5,9	7,8

Hoved- og nøgletal er defineret og beregnet i overensstemmelse med Den Danske Finansanalytikerforenings gældende version af "Anbefalinger & Nøgletal".

Nøgletal	Beregningsformel	Nøgletal udtryk
Bruttomargin (%)	$\frac{\text{Bruttoresultat} \times 100}{\text{Nettoomsætning}}$	Virksomhedens driftsmæssige gearing.
Nettomargin (%)	$\frac{\text{Årets resultat} \times 100}{\text{Nettoomsætning}}$	Virksomhedens driftsmæssige rentabilitet.
Egenkapitalens forrentning (%)	$\frac{\text{Årets resultat ekskl. minoriteter} \times 100}{\text{Gns. egenkapital ekskl. minoriteter}}$	Virksomhedens forrentning af den kapital, som ejerne har investeret i virksomheden.
Soliditetsgrad (%)	$\frac{\text{Egenkapital ekskl. minoriteter} \times 100}{\text{Samlede aktiver}}$	Virksomhedens finansielle styrke.

Ledelsesberetning

Hovedaktivitet

Selskabets aktivitet er at fungere som moderselskab.

Koncernens aktivitet er at drive økologisk landbrug, fødevarer forædling, kulturformidling, hotel- og konferencefaciliteter samt messe- og udstillingsaktiviteter på Gram Slot.

Udvikling i aktiviteter og økonomiske forhold

Årets resultat blev på 90 t.kr. for koncernen og -184 t.kr. for moderselskabet.

Forventet udvikling

Der forventes for 2019 et positivt resultat baseret på koncernens ordinære hovedaktiviteter.

Særlige risici

Ud over påvirkning af renteniveauet og vejrliget er ledelsen ikke vidende om særlige risici.

Miljømæssige forhold

Hele Gram Slot drives økologisk, med respekt for både jord, dyr og natur. Bæredygtighed indtænkes i alle dele af koncernen og vores erfaring siger os, at bæredygtigheden også er der økonomisk, for over hele verden er der voksende bevidsthed om, hvad vi udsætter både vores kroppe og vores omgivelser for. Vi vil gå foran og være med til at sætte fremtidens standarder, når det gælder nye metoder inden for dyrevelfærd og naturligt foder.

Da vi købte Gram Slot for 12 år siden, skrev vi, at vi mente, at den økologiske tankegang ville være den største folkebevægelse på jorden om 10 år. Vi må i dag konstatere, at det går hurtigere end nogen kunne forestille sig.

Der er i 2018 investeret i eget udstyr til sortering og opbevaring af kartofler hvilket har givet mulighed for at reducere transport belastning samt forbedret udnyttelsen af vores råvarer med 15-20%, da affaldskartofler nu bruges til kvægfoder.

Forsknings- og udviklingsaktiviteter

Koncernen har ikke egne forsknings- og udviklingsaktiviteter, men bidrager sammen med samarbejdspartnere i udvikling af ny produkter til detailbutikker. I 2018 er der bl.a. lanceret et par nye mejeriprodukter og vi forventer i 2019 at der kommer omkring 6-8 nye produkter.

Koncernens resultatopgørelse for 2018

	<u>Note</u>	<u>2018 kr.</u>	<u>2017 kr.</u>
Nettoomsætning		101.703.092	92.558.287
Andre eksterne omkostninger		<u>(71.133.609)</u>	<u>(59.750.293)</u>
Bruttoresultat		30.569.483	32.807.994
Personaleomkostninger	2	(17.076.749)	(17.797.314)
Af- og nedskrivninger	3	<u>(4.964.462)</u>	<u>(3.791.276)</u>
Driftsresultat		8.528.272	11.219.404
Andre finansielle indtægter	4	8.052	6.092
Andre finansielle omkostninger	5	<u>(8.366.150)</u>	<u>(5.597.004)</u>
Resultat før skat		170.174	5.628.492
Skat af årets resultat	6	<u>(79.299)</u>	<u>(1.282.819)</u>
Årets resultat	7	90.875	4.345.673

Koncernens balance pr. 31.12.2018

	<u>Note</u>	<u>2018 kr.</u>	<u>2017 kr.</u>
Erhvervede immaterielle anlægsaktiver		1.142.817	412.500
Goodwill		212.751	283.468
Immaterielle anlægsaktiver	8	1.355.568	695.968
Grunde og bygninger		229.900.128	174.855.944
Andre anlæg, driftsmateriel og inventar		28.089.800	15.720.192
Biologiske aktiver		10.407.500	9.217.900
Materielle anlægsaktiver under udførelse		0	1.327.382
Materielle anlægsaktiver	9	268.397.428	201.121.418
Andre værdipapirer og kapitalandele		677.431	466.866
Finansielle anlægsaktiver	10	677.431	466.866
Anlægsaktiver		270.430.427	202.284.252
Råvarer og hjælpematerialer		7.317.556	6.365.737
Varer under fremstilling		2.977.926	1.926.955
Fremstillede varer og handelsvarer		18.833.988	16.499.523
Varebeholdninger		29.129.470	24.792.215
Tilgodehavender fra salg og tjenesteydelser		6.325.841	5.053.058
Andre tilgodehavender		5.910.283	6.994.894
Periodeafgrænsningsposter	11	2.322.335	697.398
Tilgodehavender		14.558.459	12.745.350
Andre værdipapirer og kapitalandele		429.780	439.660
Værdipapirer og kapitalandele		429.780	439.660
Likvide beholdninger		1.255.639	411.175
Omsætningsaktiver		45.373.348	38.388.400
Aktiver		315.803.775	240.672.652

Koncernens balance pr. 31.12.2018

	<u>Note</u>	<u>2018 kr.</u>	<u>2017 kr.</u>
Virksomhedskapital		5.000.000	5.000.000
Reserve for opskrivninger		5.255.661	5.255.661
Overført overskud eller underskud		8.334.481	8.518.312
Egenkapital tilhørende moderselskabets kapitalejere		18.590.142	18.773.973
Egenkapital tilhørende minoritetsinteresser		30.085.529	29.810.823
Egenkapital		48.675.671	48.584.796
Udskudt skat	12	19.218.730	19.139.431
Hensatte forpligtelser		19.218.730	19.139.431
Gæld til realkreditinstitutter		138.950.350	86.054.987
Bankgæld		25.365.538	22.073.337
Finansielle leasingforpligtelser		11.270.273	7.020.422
Gæld til kreditinstitutter i øvrigt		2.115.000	0
Anden gæld		2.999.198	249.198
Langfristede gældsforpligtelser	13	180.700.359	115.397.944
Kortfristet del af langfristede gældsforpligtelser	13	11.158.686	4.346.514
Bankgæld		25.065.457	13.761.048
Leverandører af varer og tjenesteydelser		8.999.404	7.171.986
Gæld til virksomhedsdeltagere og ledelse		686.690	5.303.729
Anden gæld		21.256.961	23.871.443
Periodeafgrænsningsposter	14	41.817	3.095.761
Kortfristede gældsforpligtelser		67.209.015	57.550.481
Gældsforpligtelser		247.909.374	172.948.425
Passiver		315.803.775	240.672.652
Begivenheder efter balancedagen	1		
Pantsætninger og sikkerhedsstillelser	16		
Dattervirksomheder	17		

Koncernens egenkapitaloppgørelse for 2018

	<u>Virksom- hedskapital kr.</u>	<u>Reserve for opskriv- ninger kr.</u>	<u>Overført overskud eller underskud kr.</u>
Egenkapital primo	5.000.000	5.255.661	8.518.312
Årets resultat	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>(183.831)</u>
Egenkapital ultimo	<u>5.000.000</u>	<u>5.255.661</u>	<u>8.334.481</u>
		<u>Egenkapital tilhørende minoritets- interesser kr.</u>	<u>I alt kr.</u>
Egenkapital primo		29.810.823	48.584.796
Årets resultat		<u>274.706</u>	<u>90.875</u>
Egenkapital ultimo		<u>30.085.529</u>	<u>48.675.671</u>

Koncernens pengestrømsopgørelse for 2018

	<u>Note</u>	<u>2018 kr.</u>	<u>2017 kr.</u>
Driftsresultat		8.528.272	11.219.404
Af- og nedskrivninger		4.964.464	3.791.276
Ændringer i arbejdskapital	15	(14.289.068)	(5.100.842)
Pengestrømme vedrørende primær drift		(796.332)	9.909.838
Modtagne finansielle indtægter		8.052	6.092
Betalte finansielle omkostninger		(8.366.150)	(5.597.004)
Pengestrømme vedrørende drift		(9.154.430)	4.318.926
Køb mv. af immaterielle anlægsaktiver		(851.000)	0
Køb mv. af materielle anlægsaktiver		(72.499.159)	(9.885.039)
Salg af materielle anlægsaktiver		131.000	2.059.497
Køb af finansielle anlægsaktiver		(101.000)	(354.585)
Pengestrømme vedrørende investeringer		(73.320.159)	(8.180.127)
Optagelse af lån		76.461.101	7.175.254
Afdrag på lån mv.		(4.456.337)	(7.504.213)
Pengestrømme vedrørende finansiering		72.004.764	(328.959)
Ændring i likvider		(10.469.825)	(4.190.160)
Likvider primo		(12.910.213)	(8.720.053)
Likvider ultimo		(23.380.038)	(12.910.213)
Likvider ultimo sammensætter sig af:			
Likvide beholdninger		1.255.639	411.175
Værdipapirer		429.780	439.660
Kortfristet gæld til banker		(25.065.457)	(13.761.048)
Likvider ultimo		(23.380.038)	(12.910.213)

Koncernens noter

1. Begivenheder efter balancedagen

Der er fra balancedagen og frem til i dag ikke indtrådt forhold, som forrykker vurderingen af koncernregnskabet.

	2018 kr.	2017 kr.
2. Personaleomkostninger		
Gager og lønninger	17.476.055	17.770.260
Pensioner	817.108	877.549
Andre omkostninger til social sikring	230.433	172.347
Andre personaleomkostninger	233.153	157.387
Personaleomkostninger overført til aktiver	(1.680.000)	(1.180.229)
	17.076.749	17.797.314
Gennemsnitligt antal fuldtidsansatte medarbejdere	36	35

	2018 kr.	2017 kr.
3. Af- og nedskrivninger		
Afskrivninger på immaterielle anlægsaktiver	191.600	120.917
Afskrivninger på materielle anlægsaktiver	5.223.149	3.670.359
Tab og gevinst ved salg af immaterielle og materielle anlægsaktiver	(450.287)	0
	4.964.462	3.791.276

	2018 kr.	2017 kr.
4. Andre finansielle indtægter		
Renteindtægter i øvrigt	8.052	6.092
	8.052	6.092

	2018 kr.	2017 kr.
5. Andre finansielle omkostninger		
Renteomkostninger i øvrigt	8.061.907	5.462.876
Valutakursreguleringer	65.005	74.184
Øvrige finansielle omkostninger	239.238	59.944
	8.366.150	5.597.004

	2018 kr.	2017 kr.
6. Skat af årets resultat		
Ændring af udskudt skat	79.299	1.282.819
	79.299	1.282.819

Koncernens noter

	2018 kr.	2017 kr.
7. Forslag til resultatdisponering		
Overført resultat	(183.831)	1.782.405
Minoritetsinteressers andel af resultatet	274.706	2.563.268
	90.875	4.345.673
	Erhvervede immaterielle anlægsaktiver kr.	Goodwill kr.
8. Immaterielle anlægsaktiver		
Kostpris primo	500.000	354.585
Tilgange	851.000	0
Kostpris ultimo	1.351.000	354.585
Af- og nedskrivninger primo	(87.500)	(70.917)
Årets afskrivninger	(120.683)	(70.917)
Af- og nedskrivninger ultimo	(208.183)	(141.834)
Regnskabsmæssig værdi ultimo	1.142.817	212.751

Koncernens noter

	Grunde og bygninger kr.	Andre anlæg, drifts- materiel og inventar kr.	Biologiske aktiver kr.	Materielle anlægs- aktiver under udførelse kr.
9. Materielle anlægsaktiver				
Kostpris primo	87.353.746	32.707.753	9.217.900	1.327.382
Overførsler	1.334.508	0	0	(1.334.508)
Tilgange	54.884.943	16.417.490	1.189.600	7.126
Kostpris ultimo	143.573.197	49.125.243	10.407.500	0
Opskrivninger primo	101.997.729	0	0	0
Opskrivninger ultimo	101.997.729	0	0	0
Af- og nedskrivninger primo	(14.495.531)	(16.987.561)	0	0
Årets afskrivninger	(1.175.267)	(4.047.882)	0	0
Af- og nedskrivninger ultimo	(15.670.798)	(21.035.443)	0	0
Regnskabsmæssig værdi ultimo	229.900.128	28.089.800	10.407.500	0
Regnskabsmæssig værdi, hvis aktiver ikke var opskrevet	127.902.399	-	-	-
Ikke-ejede aktiver	-	17.261.655	-	-
Biologiske aktiver består af koncernens stambesætning.				
				Andre værdi- papirer og kapital- andele kr.
10. Finansielle anlægsaktiver				
Kostpris primo				42.500
Tilgange				101.000
Kostpris ultimo				143.500
Opskrivninger primo				424.366
Dagsværdireguleringer				109.565
Opskrivninger ultimo				533.931
Regnskabsmæssig værdi ultimo				677.431

Koncernens noter

11. Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter består af forudbetalt forsikring og forpagtning.

	2018 kr.	2017 kr.
12. Udskudt skat		
Immaterielle anlægsaktiver	(841.233)	(831.000)
Materielle anlægsaktiver	25.352.087	24.122.738
Finansielle anlægsaktiver	122.241	98.000
Tilgodehavender	902.282	638.000
Gældsforpligtelser	(3.005.985)	(1.782.152)
Fremførbare skattemæssige underskud	(3.310.662)	(3.106.155)
	19.218.730	19.139.431

Bevægelser i året

Primo	19.139.431
Indregnet i resultatopgørelsen	79.299
Ultimo	19.218.730

	Forfald inden for 12 måneder 2018 kr.	Forfald inden for 12 måneder 2017 kr.	Forfald efter 12 måneder 2018 kr.	Restgæld efter 5 år kr.
13. Langfristede gældsforpligtelser				
Gæld til realkreditinstitutter	2.119.279	1.145.135	138.950.350	133.683.899
Bankgæld	1.420.000	945.000	25.365.538	15.669.426
Finansielle leasingforpligtelser	3.634.407	2.156.379	11.270.273	2.119.712
Gæld til kreditinstitutter i øvrigt	235.000	100.000	2.115.000	1.175.000
Anden gæld	3.750.000	0	2.999.198	249.198
	11.158.686	4.346.514	180.700.359	152.897.235

14. Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter består af betalinger vedrørende arrangementer, der afvikles efter balancedagen.

Koncernens noter

	2018	2017
	kr.	kr.
15. Ændring i arbejdskapital		
Ændring i varebeholdninger	(4.337.255)	(1.883.331)
Ændring i tilgodehavender	(1.493.824)	(3.281.371)
Ændring i leverandørgæld mv.	(8.457.989)	63.860
	(14.289.068)	(5.100.842)

16. Pantsætninger og sikkerhedsstillelser

Prioritetsgæld er sikret ved pant i ejendomme. Pantet omfatter herudover de til ejendommene hørende produktionsanlæg og maskiner.

Til sikkerhed for bankgæld er deponeret ejerpantebrev på 33.200 t.kr. i produktionsanlæg.

Til sikkerhed for anden gæld (langfristede gældsforpligtelser) er deponeret ejerpantebrev på 249 t.kr.

Til sikkerhed for kreditorgæld er deponeret ejerpantebrev på 700 t.kr.

Den regnskabsmæssige værdi af pantsatte ejendomme udgør 229.900 t.kr., og den regnskabsmæssige værdi af pantsatte produktionsanlæg udgør 10.828 t.kr.

Til sikkerhed for bankgæld er udstedt skadesløsbrev (virksomhedspant) på 6.500 t.kr. i tilgodehavender fra salg og besætning. Den regnskabsmæssige værdi af pantsatte aktiver udgør 16.773 t.kr.

Der er givet transport i EU-betalinger og mælkeafregninger. Den regnskabsmæssige værdi udgør 937 t.kr.

Visse produktionsanlæg og maskiner samt andre anlæg mv. er finansieret ved finansiel leasing. Den regnskabsmæssige værdi af finansielt leasede aktiver udgør 17.262 t.kr.

	Hjemsted	Rets- form	Ejer- andel %
17. Dattervirksomheder			
Gram og Nybøl Godser Holding A/S	Haderslev	A/S	90,5
Gram og Nybøl Godser A/S (indirekte)	Haderslev	A/S	45,8
Investeringselskabet Gram og Nybøl Godser A/S (indirekte)	Haderslev	A/S	45,8
Vedsted Cotel A/S (indirekte)	Haderslev	A/S	45,8

Modervirksomhedens resultatopgørelse for 2018

	<u>Note</u>	<u>2018 kr.</u>	<u>2017 kr.</u>
Andre eksterne omkostninger		(13.121)	(7.351)
Driftsresultat		(13.121)	(7.351)
Indtægter af kapitalandele i tilknyttede virksomheder		176.137	2.107.269
Andre finansielle indtægter	3	0	8.199
Andre finansielle omkostninger	4	(447.671)	(417.341)
Resultat før skat		(284.655)	1.690.776
Skat af årets resultat	5	100.824	91.629
Årets resultat	6	(183.831)	1.782.405

Modervirksomhedens balance pr. 31.12.2018

	<u>Note</u>	<u>2018 kr.</u>	<u>2017 kr.</u>
Kapitalandele i tilknyttede virksomheder		26.780.813	26.604.676
Finansielle anlægsaktiver	7	26.780.813	26.604.676
Anlægsaktiver		26.780.813	26.604.676
Tilgodehavender hos tilknyttede virksomheder		106.680	16.606
Udskudt skat	8	1.078.007	1.004.580
Andre tilgodehavender		52.000	0
Tilgodehavende sambeskatningsbidrag		119.620	88.527
Tilgodehavender		1.356.307	1.109.713
Likvide beholdninger		6.386	7.248
Omsætningsaktiver		1.362.693	1.116.961
Aktiver		28.143.506	27.721.637

Modervirksomhedens balance pr. 31.12.2018

	<u>Note</u>	<u>2018 kr.</u>	<u>2017 kr.</u>
Virksomhedskapital		5.000.000	5.000.000
Reserve for nettoopskrivning efter indre værdis metode		7.204.180	7.028.043
Overført overskud eller underskud		6.385.962	6.745.930
Egenkapital		18.590.142	18.773.973
Bankgæld		4.000.000	0
Langfristede gældsforpligtelser	9	4.000.000	0
Kortfristet del af langfristede gældsforpligtelser	9	1.000.000	0
Bankgæld		51.421	0
Gæld til tilknyttede virksomheder		4.041.282	3.637.685
Gæld til virksomhedsdeltagere og ledelse		362.188	5.303.729
Skyldige sambeskatningsbidrag		92.223	0
Anden gæld		6.250	6.250
Kortfristede gældsforpligtelser		5.553.364	8.947.664
Gældsforpligtelser		9.553.364	8.947.664
Passiver		28.143.506	27.721.637
Begivenheder efter balancedagen	1		
Personaleomkostninger	2		
Eventualforpligtelser	10		
Pantsætninger og sikkerhedsstillelser	11		
Nærtstående parter med bestemmende indflydelse	12		

Modervirksomhedens egenkapitalopgørelse for 2018

	Virksom- hedskapital kr.	Reserve for netto- opskrivning efter indre værdis metode kr.	Overført overskud eller underskud kr.	I alt kr.
Egenkapital primo	5.000.000	7.028.043	6.745.930	18.773.973
Årets resultat	0	176.137	(359.968)	(183.831)
Egenkapital ultimo	5.000.000	7.204.180	6.385.962	18.590.142

Modervirksomhedens noter

1. Begivenheder efter balancedagen

Der er fra balancedagen og frem til i dag ikke indtrådt forhold, som forrykker vurderingen af årsrapporten.

2. Personaleomkostninger

Gennemsnitligt antal fuldtidsansatte medarbejdere

2018	2017
0	0

3. Andre finansielle indtægter

Finansielle indtægter fra tilknyttede virksomheder

2018 kr.	2017 kr.
0	8.199
0	8.199

4. Andre finansielle omkostninger

Finansielle omkostninger fra tilknyttede virksomheder

Renteomkostninger i øvrigt

Øvrige finansielle omkostninger

2018 kr.	2017 kr.
224.358	211.236
219.853	205.002
3.460	1.103
447.671	417.341

5. Skat af årets resultat

Aktuel skat

Ændring af udskudt skat

2018 kr.	2017 kr.
(27.397)	(88.527)
(73.427)	(3.102)
(100.824)	(91.629)

6. Forslag til resultatdisponering

Overført til reserve for nettoopskrivning efter indre værdis metode

Overført resultat

2018 kr.	2017 kr.
0	2.107.269
(183.831)	(324.864)
(183.831)	1.782.405

Modervirksomhedens noter

	Kapital- andele i tilknyttede virk- somheder kr.
7. Finansielle anlægsaktiver	
Kostpris primo	19.576.633
Kostpris ultimo	19.576.633
Opskrivninger primo	7.028.043
Afskrivninger på goodwill	(70.917)
Andel af årets resultat	247.054
Opskrivninger ultimo	7.204.180
Regnskabsmæssig værdi ultimo	26.780.813

Specifikation af kapitalandele i dattervirksomheder fremgår af noterne til koncernregnskabet.

	2018 kr.	2017 kr.
8. Udskudt skat		
Fremførbare skattemæssige underskud	1.078.007	1.004.580
	1.078.007	1.004.580
Bevægelser i året		
Primo	1.004.580	
Indregnet i resultatopgørelsen	73.427	
Ultimo	1.078.007	

	Forfald inden for 12 måneder 2018 kr.	Forfald efter 12 måneder 2018 kr.	Restgæld efter 5 år kr.
9. Langfristede gældsforpligtelser			
Bankgæld	1.000.000	4.000.000	2.000.000
	1.000.000	4.000.000	2.000.000

10. Eventualforpligtelser

Selskabet er administrationsselskab i en dansk sambeskatning. Selskabet hæfter derfor i henhold til selskabsskatteovens regler herom for indkomstskatter mv. for de sambeskattede selskaber og ligeledes for eventuelle forpligtelser til at indeholde kildeskat på renter, royalties og udbytter for disse selskaber.

Modervirksomhedens noter

11. Pantsætninger og sikkerhedsstillelser **Sikkerhedsstillelser over for tilknyttede virksomheder**

Til sikkerhed for bankgæld i Gram og Nybøl Godser A/S' gæld til Sydbank, har selskabet pantsat nom. 8.279 t.kr. aktier. Regnskabsmæssig værdi af pantsatte aktier udgør 25.879 t.kr.

12. Nærtstående parter med bestemmende indflydelse

Svend Brodersen, Gram ejer alle anparter i selskabet og har dermed bestemmende indflydelse på dette.

Anvendt regnskabspraksis

Regnskabsklasse

Årsrapporten er aflagt i overensstemmelse med årsregnskabslovens bestemmelser for regnskabsklasse C (mellem).

Koncernregnskabet og årsregnskabet er aflagt efter samme regnskabspraksis som sidste år, med undtagelse af at selskabet og koncernen har skiftet regnskabsklasse fra B til C(mellem) og samtidig har aflagt koncernregnskab. Ændringerne har ikke påvirket årets resultat, balancesum eller egenkapital.

Generelt om indregning og måling

Aktiver indregnes i balancen, når det som følge af en tidligere begivenhed er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil tilflyde virksomheden, og aktivets værdi kan måles pålideligt.

Forpligtelser indregnes i balancen, når virksomheden som følge af en tidligere begivenhed har en retlig eller faktisk forpligtelse, og det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil fragå virksomheden, og forpligtelsens værdi kan måles pålideligt.

Ved første indregning måles aktiver og forpligtelser til kostpris. Måling efter første indregning sker som beskrevet for hver enkelt regnskabspost nedenfor.

Ved indregning og måling tages hensyn til forudsigelige risici og tab, der fremkommer, inden årsrapporten aflægges, og som be- eller afkræfter forhold, der eksisterede på balancedagen.

I resultatopgørelsen indregnes indtægter, i takt med at de indtjenes, mens omkostninger indregnes med de beløb, der vedrører regnskabsåret.

Koncernregnskabet

Koncernregnskabet omfatter modervirksomheden og de virksomheder (dattervirksomheder), som kontrolleres af modervirksomheden. Modervirksomheden anses for at have kontrol, når den direkte eller indirekte ejer mere end 50% af stemmerettighederne eller på anden måde kan udøve eller faktisk udøver bestemmende indflydelse.

Konsolideringsprincipper

Koncernregnskabet udarbejdes på grundlag af regnskaber for modervirksomheden og dens dattervirksomheder. Udarbejdelse af koncernregnskabet sker ved sammenlægning af regnskabsposter af ensartet karakter. Ved konsolideringen foretages eliminering af koncerninterne indtægter og omkostninger, interne mellemværender og udbytter samt fortjenester og tab ved transaktioner mellem de konsoliderede virksomheder. De regnskaber, der anvendes til brug for konsolideringen, udarbejdes i overensstemmelse med koncernens regnskabspraksis.

I koncernregnskabet indregnes dattervirksomhedernes regnskabsposter 100%.

Kapitalandele i dattervirksomheder udlignes med den forholdsmæssige andel af dattervirksomhedernes nettoaktiver på overtagelsestidspunktet opgjort til dagsværdi.

Anvendt regnskabspraksis

Resultatopgørelse

Nettoomsætning

Nettoomsætning indregnes i resultatopgørelsen når levering til køber har fundet sted. Nettoomsætning indregnes eksklusive moms, afgifter og rabatter i forbindelse med salget og måles til salgsværdien af det fastsatte vederlag.

Andre eksterne omkostninger

Andre eksterne omkostninger omfatter omkostninger, der vedrører virksomhedens primære aktiviteter, herunder produktionsomkostninger, lokaleomkostninger, kontorholdsomkostninger, salgsfremmende omkostninger mv. I posten indgår endvidere nedskrivninger af tilgodehavender indregnet under omsætningsaktiver.

Personaleomkostninger

Personaleomkostninger omfatter løn og gager såvel som omkostninger til social sikring, pensioner o.l. for virksomhedens medarbejdere.

Af- og nedskrivninger

Af- og nedskrivninger af materielle og immaterielle anlægsaktiver består af regnskabsårets af- og nedskrivninger og af gevinster og tab ved salg af materielle og immaterielle anlægsaktiver.

Indtægter af kapitalandele i tilknyttede virksomheder

Indtægter af kapitalandele i tilknyttede virksomheder omfatter den forholdsmæssige andel af de enkelte dattervirksomheders resultat efter fuld eliminering af interne avancer og tab.

Andre finansielle indtægter

Andre finansielle indtægter består af modtagne renteindtægter, herunder renteindtægter fra tilgodehavender hos tilknyttede virksomheder, nettokursgevinster vedrørende værdipapirer og transaktioner i fremmed valuta, amortisering af finansielle indtægter samt godtgørelser under acontoskatteordningen mv.

Andre finansielle omkostninger

Andre finansielle omkostninger består af renteomkostninger, herunder renteomkostninger fra gæld til tilknyttede virksomheder, nettokurstab vedrørende værdipapirer, gæld og transaktioner i fremmed valuta, amortisering af finansielle forpligtelser samt tillæg under acontoskatteordningen mv.

Skat

Årets skat, der består af årets aktuelle skat og ændring af udskudt skat, indregnes i resultatopgørelsen med den del, der kan henføres til årets resultat, og direkte på egenkapitalen med den del, der kan henføres til posteringer direkte på egenkapitalen.

Modervirksomheden er sambeskattet med alle danske tilknyttede virksomheder. Den aktuelle danske selskabsskat fordeles mellem de sambeskattede virksomheder i forhold til disses skattepligtige indkomster (fuld fordeling med refusion vedrørende skattemæssige underskud).

Anvendt regnskabspraksis

Balance

Goodwill

Goodwill er positive forskelsbeløb mellem kostpris og dagsværdi af overtagne aktiver og forpligtelser i virksomhedsovertagelser. Goodwill afskrives lineært over den vurderede brugstid, der fastlægges på baggrund af ledelsens erfaringer inden for de enkelte forretningsområder. Det har for et goodwillbeløb ikke været muligt at skønne brugstiden pålideligt, og denne er derfor fastsat til 10 år. For øvrige goodwillbeløb er brugstiderne fastlagt ud fra en vurdering af, i hvilket omfang der er tale om strategisk erhvervede virksomheder med en stærk markedsposition og langsigtet indtjeningsprofil, og i hvilket omfang goodwillbeløbet inkluderer tidsbegrænsede immaterielle ressourcer, som det ikke har været muligt at udskille og indregne som særskilte aktiver. De anvendte afskrivningsperioder udgør 5-10 år.

Goodwill nedskrives til genindvindingsværdi, hvis denne er lavere end den regnskabsmæssige værdi.

Immaterielle rettigheder mv.

Immaterielle rettigheder mv. omfatter erhvervede immaterielle rettigheder.

Erhvervede immaterielle rettigheder måles til kostpris med fradrag af akkumulerede afskrivninger og afskrives lineært over den forventede levetid, der er 10 år.

Immaterielle rettigheder mv. nedskrives til genindvindingsværdi, hvis denne er lavere end den regnskabsmæssige værdi.

Materielle anlægsaktiver

Grunde og bygninger samt andre anlæg, driftsmateriel og inventar måles til kostpris med fradrag af akkumulerede af- og nedskrivninger. Der afskrives ikke på grunde.

Kostprisen omfatter anskaffelsesprisen, omkostninger direkte tilknyttet anskaffelsen og omkostninger til klargøring af aktivet indtil det tidspunkt, hvor aktivet er klar til at blive taget i brug. For finansielt leasede aktiver udgør kostprisen den laveste værdi af dagsværdien af aktivet og nutidsværdien af de fremtidige leasingydelser.

Afskrivningsgrundlaget er kostpris med fradrag af forventet restværdi efter afsluttet brugstid. Der foretages lineære afskrivninger baseret på følgende vurdering af aktivernes forventede brugstider:

Fredede bygninger	100 år
Andre bygninger	50 år
Andre anlæg, driftsmateriel og inventar	3-10 år

Forventede brugstider og restværdier revurderes årligt.

Materielle anlægsaktiver nedskrives til genindvindingsværdi, hvis denne er lavere end den regnskabsmæssige værdi.

Anvendt regnskabspraksis

Biologiske aktiver

Biologiske aktiver, der omfatter selskabets stambesætning, måles ved første indregning til kostpris, der for købte aktiver består af købsprisen tillagt eventuelle direkte tilknyttede anskaffelsesomkostninger.

Efter første indregning måles de biologiske aktiver til dagsværdi, der repræsenterer det beløb, som aktiverne vil kunne sælges for til en uafhængig køber. Dagsværdien opgøres til de senest konstaterede salgsværdier på markeder for tilsvarende aktiver.

Kapitalandele i tilknyttede virksomheder

Kapitalandele i tilknyttede virksomheder indregnes og måles i modervirksomhedens regnskab efter den indre værdis metode (equity-metoden). Dette indebærer, at kapitalandelene måles til den forholdsmæssige andel af virksomhedernes regnskabsmæssige indre værdi med tillæg af uafskrevet goodwill og med fradrag eller tillæg af urealiserede koncerninterne fortjenester og tab.

Nettoopskrivning af kapitalandele i tilknyttede virksomheder overføres i forbindelse med resultatdisponeringen til reserve for nettoopskrivning efter den indre værdis metode under egenkapitalen.

Goodwill opgøres som forskellen mellem kostprisen for kapitalandelene og dagsværdien af den forholdsmæssige andel af de overtagne aktiver og forpligtelser. Goodwill afskrives lineært over den vurderede brugstid, der fastlægges på baggrund af ledelsens erfaringer inden for de enkelte forretningsområder. Det har for et goodwillbeløb ikke været muligt at skønne brugstiden pålideligt, og denne er derfor fastsat til 10 år. For øvrige goodwillbeløb er brugstiderne fastlagt ud fra en vurdering af, i hvilket omfang der er tale om strategisk erhvervede virksomheder med en stærk markedsposition og langsigtet indtjeningsprofil, og i hvilket omfang goodwillbeløbet inkluderer tidsbegrænsede immaterielle ressourcer, som det ikke har været muligt at udskille og indregne som særskilte aktiver. De anvendte afskrivningsperioder udgør 5-10 år.

Kapitalandele i tilknyttede virksomheder nedskrives til genindvindingsværdi, hvis denne er lavere end den regnskabsmæssige værdi.

Andre værdipapirer og kapitalandele

Andre værdipapirer og kapitalandele omfatter andelsbeviser, der måles til dagsværdi (udmeldt værdi af andelsselskaberne) på balancedagen.

Varebeholdninger

Varebeholdninger måles til kostpris, opgjort efter FIFO-metoden, eller nettorealisationsværdi, hvor denne er lavere.

Kostprisen for indkøbte handelsvarer og varer og varer under fremstilling omfatter anskaffelsesprisen med tillæg af hjemtagelsesomkostninger. Kostprisen for fremstillede varer, der primært omfatter høstede afgrøder til salg og opfodring, måles til dagsværdi.

Nettorealisationsværdi for varebeholdninger opgøres som forventet salgspris med fradrag af færdiggørelsesomkostninger og omkostninger, der skal afholdes for at effektuere salget.

Anvendt regnskabspraksis

Tilgodehavender

Tilgodehavender måles til amortiseret kostpris, der sædvanligvis svarer til nominel værdi, med fradrag af nedskrivninger til imødegåelse af forventede tab.

Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter indregnet under aktiver omfatter afholdte omkostninger, der vedrører efterfølgende regnskabsår. Periodeafgrænsningsposter måles til kostpris.

Værdipapirer og kapitalandele

Andre værdipapirer og kapitalandele indregnet under omsætningsaktiver omfatter børsnoterede værdipapirer, der måles til dagsværdi (børskurs) på balancedagen.

Likvide beholdninger

Likvide beholdninger omfatter kontante beholdninger og bankindeståender.

Udskudt skat

Udskudt skat indregnes af alle midlertidige forskelle mellem regnskabsmæssige og skattemæssige værdier af aktiver og forpligtelser, hvor den skattemæssige værdi af aktiverne opgøres med udgangspunkt i den planlagte anvendelse af det enkelte aktiv.

Udskudte skatteaktiver, herunder skatteværdien af fremførselsberettigede, skattemæssige underskud, indregnes i balancen med den værdi, aktivet forventes at kunne realiseres til, enten ved modregning i udskudte skatteforpligtelser eller som nettoskatteaktiver.

Gæld til realkreditinstitutter

Gæld til realkreditinstitutter i form af prioritetsgæld måles på tidspunktet for lånoptagelse til kostpris, der svarer til det modtagne provenu efter fradrag af afholdte transaktionsomkostninger. Efterfølgende måles prioritetsgæld til amortiseret kostpris. Dette betyder, at forskellen mellem provenuet ved lånoptagelsen og den nominelle værdi, der skal tilbagebetales, indregnes i resultatopgørelsen over låneperioden som en finansiel omkostning ved anvendelse af den effektive rentes metode.

Leasingforpligtelser

Leasingforpligtelser vedrørende finansielt leasede aktiver indregnes i balancen som gældsforpligtelser og måles på tidspunktet for indgåelse af kontrakten til nutidsværdien af de fremtidige leasingydelse. Efter første indregning måles leasingforpligtelserne til amortiseret kostpris. Forskellen mellem nutidsværdien og den nominelle værdi af leasingydelse indregnes i resultatopgørelsen over kontraktens løbetid som en finansiel omkostning.

Operationelle leasingaftaler

Leasingydelse vedrørende operationelle leasing-aftaler indregnes lineært i resultatopgørelsen over leasingperioden.

Andre finansielle forpligtelser

Andre finansielle forpligtelser måles til amortiseret kostpris, der sædvanligvis svarer til nominel værdi.

Anvendt regnskabspraksis

Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter indregnet under forpligtelser omfatter modtagne indtægter til resultatføring i efterfølgende regnskabsår. Periodeafgrænsningsposter måles til kostpris.

Pengestrømsopgørelsen

Pengestrømsopgørelsen viser pengestrømme vedrørende drift, investeringer og finansiering samt likviderne ved årets begyndelse og slutning.

Pengestrømme vedrørende driftsaktiviteter præsenteres efter den indirekte metode og opgøres som driftsresultatet reguleret for ikke-kontante driftsposter, ændring i driftskapital og betalt selskabsskat.

Pengestrømme vedrørende investeringsaktiviteter omfatter betalinger i forbindelse med køb og salg af virksomheder, aktiviteter og finansielle anlægsaktiver samt køb, udvikling, forbedring og salg mv. af immaterielle og materielle anlægsaktiver, herunder anskaffelse af finansielt leasede aktiver.

Pengestrømme vedrørende finansieringsaktiviteter omfatter ændringer i størrelse eller sammensætning af virksomhedskapital og omkostninger forbundet hermed samt optagelse af lån, indgåelse af finansielle leasingaftaler, afdrag på rentebærende gæld, køb af egne aktier og betaling af udbytte.

Likvider omfatter likvide beholdninger og kortfristede værdipapirer med ubetydelig kursrisiko, med fradrag af kortfristet bankgæld.